

ગુજરાત યુનિવર્સિટી
બોર્ડ ઓફ સ્ટડીઝ
સમાજશાસ્ત્ર

ગુજરાત યુનિવર્સિટી દ્વારા જૂન ૨૦૧૧ થી સ્નાતક કક્ષાએ સેમેસ્ટર બેઈઝડ ક્રેડિટ સીસ્ટમ અંગેના સમાજશાસ્ત્ર વિષયના વિભિન્ન કોર્સીસનું માળખું

સેમેસ્ટર – ૧

કોર અને ઈલેક્ટીવ	૧૦૧	સમાજશાસ્ત્ર પરિચય
કોર અને ઈલેક્ટીવ	૧૦૨	ભારતીય સમાજનું માળખું
ઈલેક્ટીવ	૧૦૩	ભારતીય સમાજ

સેમેસ્ટર – ૨

કોર અને ઈલેક્ટીવ	૧૧૧	સામાન્ય સમાજશાસ્ત્ર
કોર અને ઈલેક્ટીવ	૧૧૨	ભારતીય સમાજમાં કુટુંબ
ઈલેક્ટીવ	૧૧૩	વસ્તી અને સમાજ

સેમેસ્ટર – ૩

કોર અને ઈલેક્ટીવ	૨૦૧	ભારતમાં સાંપ્રત સામાજિક સમસ્યાઓ
કોર અને ઈલેક્ટીવ	૨૦૨	ભારતના આદિવાસીઓ
ઈલેક્ટીવ	૨૦૩	સામાજિક સંશોધન પરિચય

સેમેસ્ટર – ૪

કોર અને ઈલેકટીવ	૨૧૧	કુટુંબનું સમાજશાસ્ત્ર
કોર અને ઈલેકટીવ	૨૧૨	સમાજશાસ્ત્રીય ચિંતકો (ઓગસ્ટ કોમ્પ અને મેક્સવેબર)
ઈલેકટીવ	૨૧૩	ગ્રામીણ ગુજરાતમાં અસ્પૃશ્યતા (આઈ.પી.દેસાઈ)

સેમેસ્ટર – ૫

કોર	૩૦૧	ભારતીય સમાજશાસ્ત્રીઓ
કોર	૩૦૨	ગુજરાતનું સમાજશાસ્ત્ર
કોર	૩૦૩	સ્ત્રીઓ અને સમાજ
કોર અને ઈલેકટીવ	૩૦૪	નગર સમાજશાસ્ત્ર <u>અથવા</u>
	૩૦૪	ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર
કોર અને ઈલેકટીવ	૩૦૫	ધર્મનું સમાજશાસ્ત્ર <u>અથવા</u>
	૩૦૫	સંસ્કૃતિ અને સમાજ

સેમેસ્ટર – ૬

કોર	૩૧૧	ગાંધી વિચારધારા અને સમાજ
કોર	૩૧૨	ભારતીય સામાજિક ચિંતકો (રાજા રામ મોહન રોય .....બી.આર.આંબેડકર)
કોર	૩૧૩	સ્વતંત્ર ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તન
કોર અને ઈલેકટીવ	૩૧૪	યૌવન અને સમાજ <u>અથવા</u> સાહિત્ય અને સમાજ (કોઈ એક સાંસ્કૃતિક કૃતિનું સમાજશાસ્ત્રીય અવલોકન)
કોર અને ઈલેકટીવ	૩૧૫	સ્વાસ્થ્ય અને સમાજ <u>અથવા</u> સમાજ અને સામાજિક કાર્ય

સેમેસ્ટર-૧

સમાજશાસ્ત્ર

કોર અને ઈલેક્ટીવ - ૧૦૧

સમાજશાસ્ત્ર પરિચય

હેતુઓ	(૧)	સમાજશાસ્ત્ર વિષય સામાજિક વિજ્ઞાન તરીકે શું મહત્વ ધરાવે છે તે અંગેની વિદ્યાર્થીઓમાં સમજ કેળવવી.
	(૨)	વિદ્યાર્થીઓમાં વિષય પરત્વેની રસ, રુચિ અને સમજ કેળવવી.
ફળશ્રુતિ	(૧)	સામાજિક વિજ્ઞાન તરીકે સમાજશાસ્ત્ર વિષયની સમજ વિદ્યાર્થીઓમાં કેળવાશે.
	(૨)	વિદ્યાર્થીઓ સમાજશાસ્ત્ર વિષયની પરિભાષા શીખશે.

યુનિટ-૧ : સમાજશાસ્ત્ર વિષયનો પરિચય :

- ૧.૧ સમાજશાસ્ત્ર વિષયનો ઉદ્ભવ અને સ્વરૂપ (એક સામાજિક વિજ્ઞાન તરીકે)
- ૧.૨ સમાજશાસ્ત્રનું અભ્યાસક્ષેત્ર
- ૧.૩ સમાજશાસ્ત્ર વિષયની વિભિન્ન શાખાઓનો પરિચય અને સમાજશાસ્ત્રીય પરિપ્રેક્ષ્ય

યુનિટ-૨ : મૂળભૂત વિભાવનાઓ – ૧

- ૨.૧ માનવ સમાજ અર્થ અને ખાસિયતો
- ૨.૨ સમુદાય અર્થ અને ખાસિયતો
- ૨.૩ સામાજિક જૂથ, લક્ષણો અને પ્રકાર (નિકટવર્તી-દૂરવર્તી જૂથ)
- ૨.૪. વ્યક્તિમત્તા અર્થ અને મુખ્ય ખાસિયતો

યુનિટ – ૩ : મૂળભૂત વિભાવનાઓ : ૨

- ૩.૧. સામાજિક દરજ્જો અને ભૂમિકા, સામાજિક દરજ્જાનો અર્થ અને પ્રકાર સામાજિક ભૂમિકાનો અર્થ અને તેનું મહત્વ.
- ૩.૨. સામાજિક ધોરણો : અર્થ, લક્ષણો, પ્રકાર અને મહત્વ
- ૩.૩. સંસ્કૃતિ : અર્થ અને ખાસિયતો

યુનિટ – ૪ : સામાજિક સ્તરચના અને સામાજિક ગતિશીલતા

- ૪.૧. સામાજિક સ્તરીકરણ : અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ સામાજિક સ્તરચનાના સ્વરૂપો (વર્ગ, જ્ઞાતિ, જાતિ, લિંગ)
- ૪.૨. સામાજિક ગતિશીલતા : વિભાવના, ખાસિયતો, પ્રકારો અને ગતિશીલતાને અસરકર્તા પરિબળો

પ્રવૃત્તિઓ : સેમિનાર / પ્રોજેક્ટ / જૂથ ચર્ચાઓ / એસાઈન્ટમેન્ટસ / કવીઝ

- (૧) સમાજશાસ્ત્ર વિષય એક સામાજિક વિજ્ઞાન તરીકે વર્ગખંડમાં જૂથ ચર્ચા
- (૨) જૂથના પ્રકારો અંગે પ્રોજેક્ટ કાર્ય
- (૩) વ્યક્તિના વિભિન્ન દરજ્જા અને ભૂમિકા દર્શાવતા ચાર્ટ્સ તૈયાર કરવા.
- (૪) વિદ્યાર્થીઓના કુટુંબમાં પ્રવર્તમાન ધોરણોની નોંધ તૈયાર કરવી.
- (૫) ભારતીય સંસ્કૃતિની વિશેષતા દર્શાવતા પ્રોજેક્ટ કાર્ય.
- (૬) વિદ્યાર્થીઓના પરિચીત વર્તુળમાંસામાજિક ગતિશીલતા સંબંધિત પરિબળો તપાસી – નોંધવા.
- (૭) બાયસેગ દ્વારા પ્રસારિત થતા દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમો જોઈ જૂથ ચર્ચા ગોઠવવી.

References :

- (1) Alex Inkeles. (1964) : 'What is Sociology ? An introduction to the Discipline and Profession'. Prentice Hall Inc.
- (2) Davis Kingsely. (1961) : 'Human society'. Macmillan Co.
- (3) Harlambos. M. (1998) : 'Sociology : Themes and perspectives'. New Delhi, Oxford Uni. Press.
- (4) Horton and Hunt. (1964) : 'Sociology'. Macgraw Hill Book Co.
- (5) Jayaram N. (1998) : 'Introductory sociology'. Madras, Macmillan India.
- (6) Johnson Harry. (1995) : 'A systematic introduction'. New Delhi, Allied Publisher
- (7) Rawat H. K. (2007) : 'Basic concepts'. Rawat Publications, New Delhi.
- (8) Scott. (2005) : 'Oxford Dictionary of Sociology'. Rawat Publications, New Delhi.
- (9) आहुजा राम : 'भारतीय समाज'. Rawat Publications, New Delhi.
- (10) रावत हरिकृष्ण : 'समाजशास्त्रीय विश्वकोष'. Rawat Publications, New Delhi.
- (11) दुबे श्यामायराज (1995) : अनु. पंडित लक्ष्मिदा : 'भारतीय समाज'. नेशनल बुक ट्रस्ट, नवी दिल्ली.
- (12) देसाई એ. આર. (1960) : 'સમાજ ખંડ' – ૧ થી ૪. ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
- (13) જોષી વિદ્યુત (1997) : 'પારિભાષિક કોશ'. સમાજશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (14) જાની ગૌરાંગ, ત્રિવેદી નલિની (2008) : 'ગુજરાતી વિશ્વકોશ'. ખંડ : ૨૨, ૨૩ ગુજરાત વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ.
- (15) પટેલ તારા (1959) : 'સમાજશાસ્ત્રનાં મુળ તત્વો'. ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
- (16) પરીખ રતુભાઈ (1956) : 'સમાજશાસ્ત્ર પ્રવેશિકા'. શ્રી પોપ્યુલર પબ્લીસિંગ હાઉસ, સુરત.
- (17) પરમાર વા.એ. : 'સામાજિક સ્તરરચના'. પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (18) શાહ જેઠાલાલ (1952) : 'સમાજશાસ્ત્રની રૂપરેખા'. શ્રી નાથીભાઈ દામોદર ઠાકરસી મહિલા વિદ્યાપીઠ, મુંબઈ.

સેમેસ્ટર - ૧

સમાજશાસ્ત્ર

કોર અને ઈલેક્ટીવ - ૧૦૨

ભારતીય સમાજનું માળખું

હેતુઓ :

- (૧) વિદ્યાર્થીઓને ભારતીય સમાજ અંગે જાણકારી આપવી.
- (૨) વિદ્યાર્થીઓમાં ભારતીય સમાજ પરત્વેનો સમાજશાસ્ત્રીય દષ્ટિકોણ કેળવવો.

ફળશ્રુતિ :

- (૧) વૈશ્વિકીકરણના આ યુગમાં વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સમાજના સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક વારસાને સમજી શકશે.
- (૨) વિદ્યાર્થીઓ વર્તમાન સમયમાં આવી રહેલા સામાજિક પરિવર્તનોને સમજશે.

યુનિટ - ૧ : ભારતીય સમાજનોખ્યાલ :

- ૧.૧. ભારતીય સમાજની સામાજિક-સાંસ્કૃતિક ખાસિયતો
- ૧.૨. ગ્રામ સમુદાય : અર્થ - વ્યાખ્યા - લક્ષણો
- ૧.૩. નગર સમુદાય : અર્થ - વ્યાખ્યા - લક્ષણો
- ૧.૪. અનુસૂચિત જનજાતિ : અર્થ - વ્યાખ્યા - લક્ષણો

યુનિટ - ૨ જ્ઞાતિ સંસ્થા :

- ૨.૧. જ્ઞાતિનો અર્થ - લક્ષણો
- ૨.૨. ગુજરાતમાં જ્ઞાતિ વ્યવસ્થા
- ૨.૩. વર્તમાન ગુજરાતનું જ્ઞાતિ માળખું - ગુજરાતની જ્ઞાતિઓ - ઐતિહાસિક વિહંગાવલોકન
- ૨.૪. પરંપરાગત જ્ઞાતિ સંબંધો

૨.૫. જ્ઞાતિ અને સામાજિક સમસ્યાઓ :

* અસ્પૃશ્યતા * જ્ઞાતિ પંચ * જ્ઞાતિ સંઘર્ષ

યુનિટ – ૩ : લગ્ન સંસ્થા :

૩.૧. લગ્ન – અર્થ – વ્યાખ્યા - લક્ષણો

૩.૨. લગ્નના પ્રકાર : એક સાથી, બહુ સાથી

૩.૩. જીવન સાથી પસંદગીના ધોરણો (પસંદગી વિષયક – નિષેધાત્મક)

અંતર્લગ્ન - બહિર્લગ્ન

સ્ત્રી – પુરુષના બદલાતા સંબંધો અને લગ્ન સંસ્થા

૩.૪. લીવ ઈન રીલેશન – ગે રીલેશન - લેસ્બિયન રીલેશન

યુનિટ – ૪ : ભારતીય સમાજ અને સામાજિક કાનૂનીકરણ

૪.૧. સ્પેશિયલ મેરેજ એક્ટ ૧૯૫૪

૪.૨. હિન્દુ લગ્ન ધારો – ૧૯૫૫

૪.૩. અસ્પૃશ્યતા નિવારણ ધારો – ૧૯૭૬

પ્રવૃત્તિઓ : સેમિનાર / પ્રોજક્ટ / જૂથ ચર્ચાઓ / એસાઈનમેન્ટસ / કવીઝ

- (૧) ભારતીય સમાજની લાક્ષણિકતા ઉપર કવીઝ.
- (૨) ગુજરાતની જ્ઞાતિ વ્યવસ્થાનું બદલાતું સ્વરૂપ ઉપર એસાઈનમેન્ટ
- (૩) પ્રેમ લગ્ન અને ગોઠવાયેલા લગ્ન ઉપર જૂથ ચર્ચા
- (૪) દહેજ અને લગ્નના વર્તમાન પત્રોમાં આવતા સમાચાર નોંધી વર્ગ ખંડમાં ચર્ચા કરો.
- (૫) તમારા વિસ્તારની સામાજિક ખાસયતો વિશે નોંધ લખો.
- (૬) સામાજિક કાયદાઓ અને તેની અસરો ઉપર વર્ગખંડમાં જૂથ ચર્ચા કરો.
- (૭) બાયસેગ દ્વારા પ્રસારિત થતા દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમો જોઈ જૂથ ચર્ચા ગોઠવવી.

References :

- Atal Yogesh : "Changing India Society". Rawat Publication, New Delhi 2008
- Ahuja Ram : "Indian Social System". Rawat Publication, Jaipur, 1994
- Birstedt Robert : "The Social Order". Tata Macgrohill Publishing Company, Bombay, 1970
- Davis Kingsley : "Human Society". The Macmillan Company New York 1969
- Doshi S. L. : "Post Modern Perspective on Indian Society". New Delhi 2008
- Kashiram R. K. : "Untouchability in Gujarat Implementation At The Law And Abolition". Deep and Deep Publication New Delhi, 1986
- Mitchell Duncon G. : (edited) "A News Dictionary of Sociology". London 1968
- Mukhrjee Radha Kamal : "The Horizone At Marriage". Asia Publishing House, New Delhi, 1957
- Mukhrjee D. N. : 'Social Anthropology'. Asia Publishing House, New Delhi, 1959.
- Thapar Ramesh : "Tribe, Caste and Religion in India" Popular Prakashan, 1961.
- आहुजा राम : 'भारतीय सामाजिक व्यवस्था'. रावत पब्लिकेशन, रायपुर - १९९५.
- कापडिया के. एम. : 'भारत वर्ष में विवाह एवं परिवार'. मोतीलाल बनारसदास, नई दिल्ली - १९६३.
- गुप्ता मोतीलाल : 'भारतीय सामाजिक संस्थाएं'. राजस्थान ग्रंथ अकादमी, जयपुर - २००७.
- दोशी एस. एल. : 'भारतीय सामाजिक व्यवस्था'. नेशनल पब्लिकेशन, जयपुर - १९७८.
- कोलस रोबिन अनुवाद बाजपेयी रामकृष्ण : 'नाते-दारी, एवं विवाह'. मध्यप्रदेश हिन्दी ग्रंथ अकादमी - १९७३.
- मुखर्जी रविन्द्रनाथ : 'भारतीय सामाजिक संस्थाएं'. विवेक प्रकाशन, नई दिल्ली - १९७२
- सक्सेना रामनारायण 'भारतीय समाज एवं सामाजिक संस्था'. मेकमिलन कंपनी - १९६०
- ભટ્ટ ગિરિશચંદ્ર જે 'ધ હિન્દુ મેરેજ એક્ટ એન્ડ અધર લૉ'. વેસ્ટર્ન લૉ હાઉસ, ૧૯૮૨
- ગાંધી બી.એમ. અને પંડ્યા ગોપાલ એમ. : 'મહિલા, બાળકો અને કાયદો'. એસ.બી.ડી. પ્રકાશન અમદાવાદ-૨૦૦૮
- દેસાઈ ઉર્માબેન : 'સાંસ્કૃતિક માનવશાસ્ત્ર'. રચના પ્રકાશન, અમદાવાદ-૧૯૭૫
- પટેલ તારાબેન : 'ભારતીય સામાજિક વ્યવસ્થા'. ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, ૧૯૬૩
- વાઘેલા સુનિલ એસ. : 'લગ્ન કુટુંબ અને સગપણ (રક્ત) સંબંધ'. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત, અમદાવાદ-૨૦૦૫
- વ્યાસ સી.ડી. : 'હિન્દુ કાયદો'. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ ગુજરાત અમદાવાદ ૧૯૮૧

- સ્વામી સચ્ચિદાનંદ : 'અધોગતિનું મૂળ વર્ણવ્યવસ્થા' સમન્વય પ્રકાશન, અમદાવાદ ૧૯૮૯
- હરિભક્તિ જી.એસ. : 'લગ્ન છૂટાછેડા અને ભરણ પોષણ સંબંધિત કાયદાઓ'. પુનહલ લૉ
હાઉસ પ્રકાશન, અમદાવાદ ૨૦૦૯
- દોશી હરીશ : 'લગ્ન અને કુટુંબ'. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત અમદાવાદ-
૧૯૮૬
- જી.એચ.હટન : 'ભારતમાં જ્ઞાતિ સંસ્થા'. ગુજરાત યુનિવર્સિટી પ્રકાશન ૧૯૬૮
- એ.એમ.શાહ, આઈ.પી.દેસાઈ : 'વિભાજન અને ઉંચનીચનો ક્રમ'. - ગુજરાતમાં જ્ઞાતિપ્રથાનું
વિહંગાવલોકન, સેન્ટર ફોર સોશિયલ સ્ટડીઝ, સુરત, ૧૯૯૩
- 'સગોત્રતા' – ગુજરાત વિશ્વકોશ પાન નં. ૨૬ વોલ્યુમ ૨૨
- 'સગપણ સંબંધ' – ગુજરાત વિશ્વકોશ પાન નં. ૪૫ વોલ્યુમ ૨૨
- 'સમાજ સુધારણા' – ગુજરાત વિશ્વકોશ પાન નં. ૨૨૭ વોલ્યુમ ૨૨

સેમેસ્ટર-૧
સમાજશાસ્ત્ર
ઈલેક્ટીવ ૧૦૩ :
ભારતીય સમાજ

હેતુઓ :	(૧) ભારતીય સમાજનો સમાજશાસ્ત્રીય દષ્ટિકોણથી પરિચય આપવો. (૨) વિદ્યાર્થીઓને આપણાં દેશનાં સમાજમાં આવતા પરિવર્તનના પ્રવાહોથી વાકેફ કરવા.
ફળશ્રુતિ :	(૧) વિદ્યાર્થીઓ દેશની સમાજ રચનાને સમજી શકશે અને તેમાં આવતાં પરિવર્તનની દિશા / પ્રવાહને જાણી શકશે. (૨) આ પુસ્તકનો અભ્યાસ વિદ્યાર્થીઓમાં રાષ્ટ્ર-ગૌરવ વિકસાવી શકશે.

યુનિટ – ૧ : ભારતીય સમાજનો પરિચય :

- (૧.૧) ભારતીય સમાજની રચના
- (૧.૨૨) ભારતીય સમાજની લાક્ષણિકતાઓ, વિવિધતામાં એકતા.

યુનિટ – ૨ : ભારતીય સામાજિક સંસ્થાઓ :

- (૨.૧) વર્ણ અને જાતિ
- (૨.૨) કુટુંબ અને લગ્ન
- (૨.૩) લોહીની સગાઈ

યુનિટ – ૩ : ભારતીય સમાજના મુખ્ય સમુદાયો :

- (૩.૧) ગ્રામ સમુદાયો અને શહેરી સંદર્ભો.
- (૩.૨) શહેરીકરણની ઢબ

યુનિટ - ૪ : ભારતીય સમાજમાં પરિવર્તન

- (૪.૧) સ્ત્રીનું સામાજિક સ્થાન અને સ્ત્રીઓ પ્રત્યે સમાજના વલણો
સ્ત્રી-પુરુષ સંબંધો
- (૪.૨) સામાજિક પરિવર્તનના પ્રવાહો
- (૪.૩) પારિભાષિક શબ્દો

પ્રવૃત્તિઓ : સેમિનાર, જૂથ ચર્ચા, વિદ્યાર્થીઓને બાયસેગ કાર્યક્રમ બતાવવો કિવલના કાર્યક્રમો.

- ભારતમાં વિવિધતામાં એકતા સંદર્ભે પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરાવવો.
- પારિભાષિક શબ્દોને ધ્યાનમાં લઈને કવિલ્લનુ આયોજન કરવું
- પરિવર્તનના પ્રવાહો તેમજ સ્ત્રી-પુરુષ સંબંધો અંગે જૂથ ચર્ચાનો કાર્યક્રમ
- બાયસેગ કાર્યક્રમો બતાવીને એ અંગે અહેવાલ લેખન કરાવવું

સંદર્ભગ્રંથ :

- (૧) શ્યામાચરણ દુબે (૧૯૫૫) : ‘ભારતીય સમાજ’ અનુ: હર્ષિદા રામુ પંડિત પ્રકાશન
નેશનલ બુક ટ્રસ્ટ ઈન્ડિયા.

સેમેસ્ટર - ૨

સમાજશાસ્ત્ર

કોર અને ઈલેક્ટીવ : ૧૧૧

સામાન્ય સમાજશાસ્ત્ર

હેતુઓ :	(૧) વિદ્યાર્થીઓમાં સમાજશાસ્ત્ર વિષયની મૂળભૂત વિભાવનાઓ અંગેની સમજ કેળવાય. (૨) વિદ્યાર્થીઓ સમાજશાસ્ત્ર વિષયની સામાજિક પ્રક્રિયાઓને સમજે.
ફળશ્રુતિ :	(૧) વિદ્યાર્થીઓ સમાજશાસ્ત્ર વિષયની પારિભાષા સમજશે. (૨) વિદ્યાર્થીઓ સમાજશાસ્ત્ર વિષયની મહત્વની સામાજિક પ્રક્રિયાઓથી પરિચીત બનશે.

યુનિટ - ૧ : સામાજિક ક્રિયા – સામાજિક આંતરક્રિયા

૧.૧. સામાજિક ક્રિયા : અર્થ અને તત્વો.

૧.૨. સામાજિક આંતરક્રિયા : વિભાવના અને ખાસિયતો
સામાજિક આંતરક્રિયાનું સ્વરૂપ(સહકાર, સ્પર્ધા, અને સંઘર્ષ)

યુનિટ – ૨ : સામાજિકીકરણ

૨.૧. સામાજિકીકરણ : અર્થ અને ઉપકરણો (એજન્સી)

૨.૨. સામાજિકીકરણનું મહત્વ

યુનિટ - ૩ : સામાજિક નિયંત્રણ

- ૩.૧. સામાજિક નિયંત્રણ : અર્થ અને લક્ષણો
- ૩.૨. સામાજિક નિયંત્રણનું મહત્વ
- ૩.૩. સામાજિક નિયંત્રણની ઔપચારિક – અનૌપચારિક – રીતો

યુનિટ - ૪ : સામાજિક પરિવર્તન

- ૪.૧. સામાજિક પરિવર્તન : અર્થ અને ખાસિયતો
- ૪.૨. સામાજિક પરિવર્તનના સહાયક પરિબળો
- ૪.૩. સામાજિક પરિવર્તનના અવરોધક પરિબળો

પ્રવૃત્તિઓ : સેમિનાર । પ્રોજેક્ટ । જૂથ ચર્ચા । એસાઈન્મેન્ટ્સ વિ.

- (૧) સામાજિક ક્રિયા અને આંતરોક્રિયા અંગે વર્ગખંડમાં ચર્ચા ગોઠવવી.
- (૨) સમાજકરણની પ્રક્રિયાની એજન્સીસ ઉપર એસાઈન્મેન્ટ્સ
- (૩) સામાજિક નિયંત્રણની વિવિધ રીતો ઉપર પ્રોજેક્ટ કાર્ય.
- (૪) સામાજિક પરિવર્તનના સહાયક પરિબળો ઉપર વર્ગખંડમાં જૂથ ચર્ચા
- (૫) સામાજિક પરિવર્તનના સહાયક પરિબળો ઉપર સેમિનાર.
- (૬) બાયસેગ દ્વારા પ્રસારિત થતા દૈનિક-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમો જોઈ જૂથ ચર્ચા ગોઠવવી.

References :

- (1) Alex Inkeles. (1964) : 'What is Sociology ? An introduction to the Discipline and Profession'. Prentice Hall Inc.
- (2) Davis Kingsely. (1961) : 'Human society'. Macmillan Co.
- (3) Harlambos. M. (1998) : 'Sociology : Themes and perspectives'. New Delhi, Oxford Uni. Press.
- (4) Horton and Hunt. (1964) : 'Sociology'. Macgraw Hill Book Co.
- (5) Jayaram N. (1998) : 'Introductory sociology'. Madras, Macmillan India.
- (6) Johson Harry. (1995) : 'A systematic introduction'. New Delhi, Allied Publisher
- (7) Rawat H. K. (2007) : 'Basic concepts'. Rawat Publications, New Delhi.
- (8) Scott. (2005) : 'Oxford Dictionary of Sociology'. Rawat Publications, New Delhi.
- (9) आहुजा राम : 'भारतीय समाज', Rawat Publications, New Delhi.
- (10) रावत हरिकृष्ण : 'समाजशास्त्रीय विश्वकोष'. Rawat Publications, New Delhi.
- (11) दुबे श्यामाचरણ (1995) : अनु. पंडित हर्षिदा : 'भारतीय समाज'. नेशनल बुक ट्रस्ट, नवी दिल्ली.
- (12) टेसाई अ. आर. (1960) : 'समाज ખંડ' - ૧ થી ૪. ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
- (13) જોષી વિદ્યુત (1997) : 'પારિભાષિક કોશ'. સમાજશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (14) જાની ગૌરાંગ, ત્રિવેદી નલિની (2008) : 'ગુજરાતી વિશ્વકોશ'. ખંડ : ૨૨, ૨૩ ગુજરાત વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ.
- (15) પટેલ તારા (1959) : 'સમાજશાસ્ત્રનાં મુળ તત્વો'. ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
- (16) પરીખ રતુભાઈ (1956) : 'સમાજશાસ્ત્ર પ્રવેશિકા'. શ્રી પોપ્યુલર પબ્લીસિંગ હાઉસ, સુરત.
- (17) પરમાર વાય.એ. : 'સામાજિક સ્તરરચના'. પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (18) શાહ જેઠાલાલ (1952) : 'સમાજશાસ્ત્રની રૂપરેખા'. શ્રી નાથીબાઈ દામોદર ઠાકરસી મહિલા વિદ્યાપીઠ, મુંબઈ.

સેમેસ્ટર – ૨

સમાજશાસ્ત્ર

કોર અને ઈલેક્ટીવ – ૧૧૨

ભારતીય સમાજમાં કુટુંબ

<u>હેતુઓ :</u>	(૧) ભારતમાં કુટુંબપ્રથાની જાણકારી મેળવે. (૨) કુટુંબનું સ્વરૂપ અને કાર્યની જાણકારી મેળવે. (૩) કુટુંબ અને સમાજમાં વ્યક્તિની ભૂમિકા અને જવાબદારી સમજે. (૪) કુટુંબના મહત્વનાં પ્રશ્નોની જાણકારી મેળવે.
<u>ફળશ્રુતિ :</u>	વિદ્યાર્થી કુટુંબની મૂળભૂત વિભાવના સમજશે અને એનાં કાર્યો તથા સમસ્યા માહિતગાર બનશે.

યુનિટ – ૧ : કુટુંબ

- ૧.૧. કુટુંબની વિભાવના અને વ્યાખ્યા.
- ૧.૨. કુટુંબ એક સામાજિક સંસ્થા તરીકે
- ૧.૩. કુટુંબના વિશિષ્ટ લક્ષણો અને સ્વરૂપ
- ૧.૪. કુટુંબની સંરચના

યુનિટ – ૨ : કુટુંબના પ્રકારો અને કાર્યો

- ૨.૧. કુટુંબના પ્રકારો
- ૨.૨. કુટુંબના સામાજિક કાર્યો
- ૨.૩. કુટુંબના માળખા અને કાર્યમાં આવેલ પરિવર્તન
- ૨.૪. કુટુંબનું ભાવિ

યુનિટ – ૩ : કૌટુંબિક સંબંધો – ભૂમિકા અને ધોરણો.

- ૩.૧. કુટુંબમાં વ્યક્તિની વ્યક્તિગત ભૂમિકા
- ૩.૨. કૌટુંબિક સંબંધોને અસરકર્તા પરિબલો
- ૩.૩. સુખી કુટુંબના મૂળતત્વો
- ૩.૪. કુટુંબમાં આતર વૈયક્તિક સંબંધો અને વ્યવહાર

યુનિટ – ૪ : કુટુંબની સાંપ્રત સમસ્યાઓ અને ઈસ્યુ

- ૪.૧. નારી સંબંધિત સમસ્યાઓ અને ઈસ્યુ, સ્ત્રીબ્રૂણ હત્યા, સમાજીકરણમાં ભેદભાવ
- ૪.૨. બેવડી ભૂમિકા
- ૪.૩. પેઢી ગાળો

પ્રવૃત્તિઓ : સેમિનાર, જૂથ ચર્ચા, વિદ્યાર્થીઓને બાયસેગ કાર્યક્રમ બતાવવો કિવજના કાર્યક્રમો.

- (૧) કુટુંબ જીવન ચક્ર ઉપર પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરવો.
- (૨) કુટુંબમાં વિદ્યાર્થીઓની ભૂમિકા અને જવાબદારીઓ ઉપર પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરવો.
- (૩) કુટુંબમાં આવી રહેલા પરિવર્તનના અનુભવો ઉપર પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરવો.
- (૪) કુટુંબમાં પેઢીના અંતર ઉપર પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરવો.
- (૫) ભ્રૂણ હત્યા નિવારણ અંગે જાગૃતિ કાર્યક્રમો ઘડવા.
- (૬) કુટુંબ વૃક્ષ તૈયાર કરવું.

References :

- Basic Commonwealth Youth Programme Asia Regional Module - 14 -1999 Chandigath-160 012.
- Desai Neera & Krishnaraj M : (1990) : 'Women and Society'. - Ajanta Publication, Mumbai.
- Dr. Arvind M. Shah (1964) : 'Basic Terms and Concepts in the Study of family in India'. The Indian Economic and Social History Review, Vol. I. No. 3
- Dr. I. P. Desai 'Some Aspects of Family in Mahuva'. Department of, Sociology Publications No. 4. The M. S. University of Baroda. Asia Publishing House.
- Dr. M.S. Gore : 'The Traditional Indian Family'. Houghton Mifflin Company - Boston,
- Dube S.C. : 1990 : 'Society in India'. National Book Trust - New Delhi.
- K. m. Kapadia : (1966) : 'Marriage and Family in India'. Third Edition, Oxford University Press, Bombay
- Pandey, Rajendra ed (1988) : 'Modernization and Social Change'. New Delhi Criterion Publication.
- Prof. David G. MendalBom : 'The family, its Functions and Destiny'.
- Published by Harper Brothers, New York.
- Singh Yogendra – 1973 : 'Modernization of Indian Traditions'. - Delhi Thomson Press.
- Srinivas M.N. 1963 : Social Change in Modern India - Beerkeley University of California Press.
- Uderoi, Patrica, 1993 : 'Family, Kinship and marriage in India'. - New Delhi - Oxford University Press.
- ડૉ. તારા પટેલ (૧૯૬૫) : 'ભારતીય સમાજ વ્યવસ્થા'. ધી ન્યૂ ઓર્ડર બુક કું., અમદાવાદ.
- પ્રા. અરવિંદભાઈ આર. શાહ, પ્રા. સનતકુમાર ટી. જોષી, પ્રા. રમણિક યુડાસમા (૧૯૬૮) : 'સામાન્ય સમાજશાસ્ત્ર'. મેસર્સ બી.એસ.શાહ – અમદાવાદ.
- ડૉ. અક્ષયકુમાર દેસાઈ, ડૉ. નીરા દેસાઈ (૧૯૬૮) : 'સંયુક્ત કુટુંબ વ્યવસ્થા'. સમાજવિજ્ઞાન માળા-૩, આર.આર. શેઠની કું., મુંબઈ.
- ડૉ. ચંદ્રિકા રાવલ, ડૉ. શૈલજા ધ્રુવ (સં) ૨૦૧૦ : 'પરિવારની પરી'. એસ.એલ.યુ. આર્ટસ એન્ડ એચ એન્ડ પી ઠાકોર કોમર્સ કોલેજ ફોર વિમેન, અમદાવાદ.
- ડૉ. ચંદ્રિકા રાવલ, ડૉ. શૈલજા ધ્રુવ, ૨૦૦૮ : 'સમાજનો સૂરજ'. પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
- ડૉ. અનીલ વાઘેલા (૧૯૯૬) : 'લગ્ન, કુટુંબ અને સગાઈ સંબંધો'. યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- ડૉ. હરીશ દોશી (૧૯૮૬) : 'લગ્ન અને કુટુંબ'. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.

સેમેસ્ટર – ૨

સમાજ શાસ્ત્ર

ઈલેક્ટીવ - ૧૧૩

વસ્તી અને સમાજ

<u>હેતુઓ :</u>	(૧) માનવ વસ્તી અંગે વિદ્યાર્થીઓનું દૃષ્ટિબિંદુ કેળવાય. (૨) વસ્તીશાસ્ત્ર સંબંધિત સિદ્ધાંત અને તેની મહત્વની વિભાવનાઓથી વિદ્યાર્થીઓ જાણકારી મેળવે.
<u>ફળશ્રુતિ :</u>	(૧) વસ્તી શાસ્ત્ર અંગેની વિદ્યાર્થીઓમાં પ્રાથમિક સમજ કેળવાશે. (૨) વિદ્યાર્થીઓ વસ્તી નીતિ કાર્યક્રમના મહત્વ અંગે સભાન બનશે.

યુનિટ – ૧ :

૧.૧ માનવ વસ્તીના અભ્યાસ તરીકે સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્રનો અર્થ-

૧.૨ વસ્તી શાસ્ત્રીય માહિતી મેળવવાના સ્ત્રોત :

સેન્સસ (દસ વાર્ષિક વસ્તી ગણતરી) નોંધણી પદ્ધતિ નેશનલ સેમ્પલ સર્વે (N.S.S.-SRS)

યુનિટ – ૨ : વસ્તીને લગતા મુખ્ય ખ્યાલો

૨.૧ જન્મદર (જીવિત જન્મ, મૃત જન્મ) મૃત્યુદર, બાળમૃત્યુદર

૨.૨ મૃત્યુદર, પ્રજનનશીલતા, લિંગ પ્રમાણ, પ્રજનન ક્ષમતા વય જૂથ, જન્મ સમયે

આયુષ્યની ધારણા,

યુનિટ – ૩ : વસ્તીને લગતા મહત્વના સિદ્ધાંતો

૩.૧ માલ્થસનો વસ્તીનો સિદ્ધાંત

૩.૨ ઈષ્ટ વસ્તીનો સિદ્ધાંત

૩.૩ વસ્તી સંક્રાંતિનો સિદ્ધાંત

યુનિટ – ૪ : ભારતમાં વસ્તી વૃદ્ધિ

૪.૧ ભારતની વસ્તી નીતિ

૪.૨ કુટુંબ કલ્યાણ પ્રોગ્રામ તેની સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓ

પ્રવૃત્તિઓ : સેમિનાર, જૂથ ચર્ચા, વિદ્યાર્થીઓને બાયસેગ કાર્યક્રમ બતાવવો કિવઝના કાર્યક્રમો.

- (૧) પ્રજનનશીલતા અને કુટુંબ કલ્યાણ કાર્યક્રમ ઉપર વર્ગખંડમાં સેમિનાર
- (૨) માનવ વસ્તીને લગતા મહત્વના ખ્યાલો ઉપર કવીઝ
- (૩) ભારતની વસ્તી નીતિ ઉપર એસાઈન્મેન્ટ
- (૪) વર્ગખંડ કે સ્થાનિક કક્ષાએ વસ્તીની લાક્ષણિકતાઓની તપાસ અને તેની નોંધ
- (૫) વર્તમાન પત્રોમાં આવતી માનવ વસ્તીને લગતી માહિતી અંગે પ્રોજેક્ટ કાર્ય.

References :

- Carl Grindstaff (1981) : 'Population and Society'. a social perspective
Christopher Public House.
- Desai A. R. (1980) : 'Urban Family and Family Planning in India'. Popular
book University of Verginia.
- Dubey Surendranath (2001) : 'Population of India-2001'. Authors Press –
Delhi (Relevant Chapters)
- Gaulotra M. M. (1984) : 'Population policy in India'. Blackie & Son
Publishers Pvt. Ltd. – Bombay
- Kuppasukivoy B. (1975) : 'Population and Society in India'. Popular
Prakashan, The University of Michigan
- Mamoria C. B. (1961) : 'India's Population Problem'. Kitab Mahal Pvt. Ltd.,
Allahabad.
- Premi M. K. (1983) : 'An Introduction to Social'. Ramchandra A.
Demography
- Bambawale Usha : Vikas Publishing House Pvt. Ltd.
- Premi M. K. (1985) : 'Social Denography'. in Survey Research in Sociology
and Social Anthropology Vol.-I 1969-1979 (P.P. 211-
246) SATVAHAN Publication
- Reddy M. M. (1996) : 'Fertility and Family'. Kanishka Publishers
Distributors
- Reddy M. M. (1998) : 'Population and Society in India'. Kanishka
Publishers Distributors
- Towards a Population Policy (1969) : 'Council for Social Development'.
Proceedings of the National Conference on
Population Policy and Programme Dec. 19-23 India
International Centre, New Delhi-10.
- Govt. of India (2001) : Census of India 2001

Semester – 2

Soft Skill -1

Value Oriented Education

હેતુઓ :	(૧) વિદ્યાર્થીઓ માનવીય મૂલ્યોને સમજે. (૨) વિદ્યાર્થીઓમાં ભારતીય તત્વજ્ઞાનના પાયાગત મૂલ્યો અંગેની સમજ કેળવાય. (૩) વર્તમાન સમયમાં પરિવર્તન મૂલ્ય વ્યવસ્થા અને તેમાંથી સર્જતા પ્રશ્નો તેમજ ઉકેલો પ્રત્યે જાગૃતિ કેળવાય.
ફળશ્રુતિ:	વિદ્યાર્થીઓ માનવીય મૂલ્યનું મહત્વ સમજશે અને તે પરત્વેની સંવેદનશીલતા જાગૃત થશે.

યુનિટ – ૧ : માનવીય મૂલ્યનો પરિચય :

અર્થ અને તેનું મહત્વ

યુનિટ – ૨ : માનવીય મૂલ્યો :

વૈશ્વિક અને ભારતના તત્વ જ્ઞાનના સંદર્ભમાં (કબીર, મીરાં અને નરસિંહ મહેતા)

યુનિટ – ૩ : બિન સાંપ્રદાયિકતા અને સમાનતાના મૂલ્યો અર્થ-મહત્વ

યુનિટ – ૪ : બદલાતા સમાજના માનવ મૂલ્યો –

તેમાંથી ઉદ્ભવતા પ્રશ્નો અને ઉકેલો.

વિદ્યાર્થીઓની પ્રવૃત્તિઓ :

(૧) સાર્વત્રિક માનવીય મૂલ્યો અંગે વર્ગખંડમાં ચર્ચા.

(૨) કબીર-મીરાં અને નરસિંહ મહેતાના પ્રદાન ઉપર કવીઝ

(૩) સમાનતા અને બંધુત્વના મુલ્યને ધ્યાનમાં રાખી વિદ્યાર્થીઓની અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓ.

(૪) સમાજમાં બદલાતી મૂલ્ય વ્યવસ્થાના સંદર્ભમાં જૂથ ચર્ચા કે સેમિનાર

(૫) વર્તમાન સમયમાં બદલાતા મૂલ્યોથી સર્જતા પ્રશ્નો અને તેના ઉકેલ સંદર્ભમાં વિદ્યાર્થીઓના સૂચનો

(૬) વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પડોશ જૂથ કે આમ સમાજને લગતા માનવતાલક્ષી કાર્યો.

Reference :

- (1) A.N. Tripathy : 'Human Values', New Age international pub.
(2003)
- (2) Jagadesan : 'Every-day Human values.' Sterling Pub.
(2004) Pvt.Ltd.
- (3) J.N.Mohanty : 'Classical Indian Philosophy'. Oxford Uni.
Press, New Delhi.
- (4) Jones, Kenneth W : 'Socio-religious reform movements in
(1989) British India.' The new Cambridge History of
India-III, Hydrabad : Orient Langman
- (5) Katalia and Kajumdar : 'The constitution of India' Orient Pub.co. New Delhi
- (6) Chiranjivi J. Nirmal : 'Human Rights in India' oxford uni. Press
(2002)
- (7) Miltion Rockeach : 'Understanding Human values.' Free press.
(2000)
- (8) Muzmudar H.T. : 'India's religious heritage.' New Delhi Allied.
(1986)
- (9) પંચોલી મનુભાઈ : 'લોકશાહી', બાલગોવિંદ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (10) યાજ્ઞિક અને કોટેજા : 'પ્રારંભિક તત્ત્વચિંતન' – સ્વપ્રીલ પ્રકાશન, વઢવાણ
- (11) સંઘવી નગીનદાસ : 'લોકશાહીના સિધ્ધાંતો'. વોરા એન્ડ કું.

GUJARAT UNIVERSITY

Board of Studies

Sociology

Design and Structure of various courses at **U. G. Level for Semester based Credit System** to be implemented from **June-2011** in the subject of **Sociology**.

Semester – I

Core and Elective – 101	<u>Introduction to Sociology</u>
Core and Elective – 102	<u>Indian Social Structure</u>
Elective – 103	<u>Indian Society</u>

Semester – II

Core and Elective – 111	<u>General Sociology</u>
Core and Elective – 112	<u>Family in Indian Society</u>
Elective – 113	<u>Population and Society</u>

Semester – III

Core and Elective – 201	<u>Contemporary Social problems in India</u>
Core and Elective – 202	<u>Tribes of India</u>
Core – 203	<u>Introduction to Social Research</u>

Semester – IV

Core and Elective – 211	<u>Sociology of family</u>
Core and Elective – 212	<u>Sociological Thinkers (August Comte and Max Weber)</u>
Core – 213	<u>Untouchability in Rural Gujarat</u> <u>(I. P. Desai)</u>

Semester – V

Core – 301	<u>Indian Sociologists</u>
Core – 302	<u>Sociology of Gujarat</u>
Core – 303	<u>Women and Society</u>
Core and Elective – 304	<u>Urban Sociology</u> or <u>Rural Sociology</u>
Core and Elective – 305	<u>Sociology of Religion</u> or <u>Culture and Society</u>

Semester – VI

Core – 311	<u>Gandhian Ideology and Society</u>
Core – 312	<u>Indian Social Thinkers (Raja Ram Mohan Roy – B. R. Ambedkar)</u>
Core – 313	<u>Social change in Independent India</u>
Core and Elective – 314	<u>Youth and Society</u> or <u>Literature and Society</u>
Core and Elective – 315	<u>Health and Society</u> or <u>Society and Social Work</u>

Semester – I
Sociology
Core and Elective – 101 :
Introduction to Sociology

Objectives	(1) To develop understanding about the importance of Sociology as Social Science.
	(2) To develop interest and understanding about the subject amongst students.
Outcome	(1) It will develop an understanding about the subject of Sociology as a Social Science.
	(2) Students will learn the terminology of Sociology.

Unit – I : The Nature of Sociology

1.1	The origin and meaning of Sociology
	The nature of Sociology (Society as a Social Science)
1.2	The subject matter of Sociology
	An Introduction to various branches of Sociology
	The Sociological perspective
1.3	The significance of Sociology

Unit – II : Basic Sociological Concepts – I

2.1	Society : Meaning and Characteristics
2.2	Community : Meaning and Characteristics
2.3	Social Group : Definition, Features and Types – (Primary group and Secondary group)
2.4	Personality : Meaning and Core features

Unit – III : Basic Sociological Concepts – II

3.1	Social Status and Social Role : <ul style="list-style-type: none"> - Meaning and Types of Social Status - Definition and Importance of Social Role
3.2	Social Norms : <ul style="list-style-type: none"> - Meaning and Characteristics, Types and Importance
3.3	Culture : Definition and Features

Unit – IV : Social Stratification and Social Mobility

4.1	Social Stratification : <ul style="list-style-type: none"> - Meaning and Characteristics - Forms of Social Stratification (Class, Caste, Race, Gender)
4.2	Social Mobility : <ul style="list-style-type: none"> - Meaning and Characteristics - Kinds of Social Mobility - Affecting factors

Activities : Seminar / Project / Group discussions / Assignments / Quiz

(1)	Group discussion in the class room about the subject of Sociology as Social Science
(2)	Project work regarding types of group.
(3)	To prepare charts showing various status and role of individual.
(4)	To prepare note about prevalent norms in students' family.
(5)	Project work showing features of Indian Culture.
(6)	To examine and note the factors affecting social mobility in the known circles of students
(7)	To arrange for group discussion on the basis of audio-visual programmes relayed by BISAG.

References :

- (1) Alex Inkeles. (1964) : 'What is Sociology ? An introduction to the Discipline and Profession'. Prentice Hall Inc.
- (2) Davis Kingsely. (1961) : 'Human society'. Macmillan Co.
- (3) Harlambos. M. (1998) : 'Sociology : Themes and perspectives'. New Delhi, Oxford Uni. Press.
- (4) Horton and Hunt. (1964) : 'Sociology'. Macgraw Hill Book Co.
- (5) Jayaram N. (1998) : 'Introductory sociology'. Madras, Macmillan India.
- (6) Johnson Harry. (1995) : 'A systematic introduction'. New Delhi, Allied Publisher
- (7) Rawat H. K. (2007) : 'Basic concepts'. Rawat Publications, New Delhi.
- (8) Scott. (2005) : 'Oxford Dictionary of Sociology'. Rawat Publications, New Delhi.
- (9) आहुजा राम : 'भारतीय समाज'. Rawat Publications, New Delhi.
- (10) रावत हरिकृष्ण : 'समाजशास्त्रीय विश्वकोष'. Rawat Publications, New Delhi.
- (11) दुबे श्यामायरश (1995) : अनु. पंडित उर्षिदा : 'भारतीय समाज'. नेशनल बुक ट्रस्ट, नवी दिल्ली.
- (12) દેસાઈ એ. આર. (1960) : 'સમાજ ખંડ' – ૧ થી ૪. ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
- (13) જોષી વિદ્યુત (1997) : 'પારિભાષિક કોશ'. સમાજશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (14) જાની ગૌરાંગ, ત્રિવેદી નલિની (2008) : 'ગુજરાતી વિશ્વકોશ'. ખંડ : ૨૨, ૨૩ ગુજરાત વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ.
- (15) પટેલ તારા (1959) : 'સમાજશાસ્ત્રનાં મુળ તત્વો'. ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
- (16) પરીખ રતુભાઈ (1956) : 'સમાજશાસ્ત્ર પ્રવેશિકા'. શ્રી પોપ્પુલર પબ્લીસિંગ હાઉસ, સુરત.
- (17) પરમાર વાય.એ. : 'સામાજિક સ્તરરચના'. પોપ્પુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (18) શાહ જેઠાલાલ (1952) : 'સમાજશાસ્ત્રની રૂપરેખા'. શ્રી નાથીબાઈ દામોદર ઠાકરસી મહિલા વિદ્યાપીઠ, મુંબઈ.

Semester – I
Sociology
Core and Elective – 102
Indian Social Structure

Objectives	(1) To introduce students about Indian Society. (2) To develop Sociological view point in the students about Indian Society.
Outcome	(1) In the age of globalization, students will understand and appreciate Indian Social and Cultural heritage. (2) Students will understand the up-coming social changes during present days.

Unit – I : Concept of Indian Society

1.1	Socio-Cultural features of Indian Society.
1.2	Rural Community : Meaning – Definition – Characteristics.
1.3	Urban Community : Meaning – Definition – Characteristics.
1.4	Scheduled Tribes : Meaning – Definition – Characteristics.

Unit – II : Caste as an Institution

2.1	Meaning of Caste – Characteristics.
2.2	Caste system of Gujarat.
2.3	Present caste structure of caste system in Gujarat - Castes of Gujarat – A bird view of History.
2.4	Traditional caste relations.
2.5	Caste and Social Problems. - Untouchability - Gyati Panch - Caste Conflicts

Unit – III : Marriage as an Institution

3.1	Marriage : Meaning – Definition – Characteristics.
3.2	Types of Marriage : Polygamy – Polyandry.
3.3	Mate selection (Prohibitive Marriage – Preferential Marriage) Endogamy, Exogamy.
3.4	Changing relationship between men and women. Live-in Relationship, Gay relationship, Lesbian Relationship.

Unit – IV Indian Society and Social Legislation

4.1	Special Marriage Act – 1954.
4.2	Hindu Marriage Act – 1955.
4.3	Prevention of Untouchability Act – 1976.

Activities : Seminar / Project / Group discussion / Assignments / Quiz

(1)	Quiz relating characteristics of Indian society.
(2)	Assignment on changing nature relating to caste system in Gujarat.
(3)	Group discussion on love marriage and arranged marriage.
(4)	Arrange for class room, discussion on issues of 'dowry and marriage' appearing in news paper.
(5)	Prepare notes on Social features of student area.
(6)	Arrange for group discussion in the class room on social laws and its impacts.
(7)	To arrange for group discussion on the basis of audio-visual programmes relayed by BISAG.

References :

- Atal Yogesh : "Changing India Society". Rawat Publication, New Delhi 2008
- Ahuja Ram : "Indian Social System". Rawat Publication, Jaipur, 1994
- Birstedt Robert : "The Social Order". Tata Macgrohill Publishing Company, Bombay, 1970
- Davis Kingsley : "Human Society". The Macmillan Company New York 1969
- Doshi S. L. : "Post Modern Perspective on Indian Society". New Delhi 2008
- Kashiram R. K. : "Untouchability in Gujarat Implementation At The Law And Abolition". Deep and Deep Publication New Delhi, 1986
- Mitchell Duncon G. : (edited) "A News Dictionary of Sociology". London 1968
- Mukhrjee Radha Kamal : "The Horizone At Marriage". Asia Publishing House, New Delhi, 1957
- Mukhrjee D. N. : 'Social Anthropology'. Asia Publishing House, New Delhi, 1959.
- Thapar Ramesh : "Tribe, Caste and Religion in India" Popular Prakashan, 1961.
- आहुजा राम : 'भारतीय सामाजिक व्यवस्था'. रावत पब्लिकेशन, रायपुर - १९९५.
- कापडिया के. एम. : 'भारत वर्ष में विवाह एवं परिवार'. मोतीलाल बनारसदास, नई दिल्ली - १९६३.
- गुप्ता मोतीलाल : 'भारतीय सामाजिक संस्थाएं'. राजस्थान ग्रंथ अकादमी, जयपुर - २००७.
- दोशी एस. एल. : 'भारतीय सामाजिक व्यवस्था'. नेशनल पब्लिकेशन, जयपुर - १९७८.
- कोलस रोबिन अनुवाद बाजपेयी रामकृष्ण : 'नाते-दारी, एवं विवाह'. मध्यप्रदेश हिन्दी ग्रंथ अकादमी - १९७३.
- मुखर्जी रविन्द्रनाथ : 'भारतीय सामाजिक संस्थाएं'. विवेक प्रकाशन, नई दिल्ली - १९७२
- सक्सेना रामनारायण 'भारतीय समाज एवं सामाजिक संस्था'. मेकमिलन कंपनी - १९६०
- ભટ્ટ ગિરિશચંદ્ર જે 'ધ હિન્દુ મેરેજ એક્ટ એન્ડ અધર લૉ'. વેસ્ટર્ન લૉ હાઉસ, ૧૯૮૨
- ગાંધી બી.એમ. અને પંડ્યા ગોપાલ એમ. : 'મહિલા, બાળકો અને કાયદો'. એસ.બી.ડી. પ્રકાશન અમદાવાદ-૨૦૦૮
- દેસાઈ ઉર્માબેન : 'સાંસ્કૃતિક માનવશાસ્ત્ર'. રચના પ્રકાશન, અમદાવાદ-૧૯૭૫
- પટેલ તારાબેન : 'ભારતીય સામાજિક વ્યવસ્થા'. ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, ૧૯૬૩
- વાઘેલા સુનિલ એસ. : 'લગ્ન કુટુંબ અને સગપણ (રક્ત) સંબંધ'. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત, અમદાવાદ-૨૦૦૫
- વ્યાસ સી.ડી. : 'હિન્દુ કાયદો'. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ ગુજરાત અમદાવાદ ૧૯૮૧

- સ્વામી સચ્ચિદાનંદ : 'અધોગતિનું મૂળ વર્ણવ્યવસ્થા' સમન્વય પ્રકાશન, અમદાવાદ ૧૯૮૯
- હરિભક્તિ જી.એસ. : 'લગ્ન છૂટાછેડા અને ભરણ પોષણ સંબંધિત કાયદાઓ'. પુનહલ લૉ
હાઉસ પ્રકાશન, અમદાવાદ ૨૦૦૯
- દોશી હરીશ : 'લગ્ન અને કુટુંબ'. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત અમદાવાદ-
૧૯૮૬
- જી.એચ.હટન : 'ભારતમાં જ્ઞાતિ સંસ્થા'. ગુજરાત યુનિવર્સિટી પ્રકાશન ૧૯૬૮
- એ.એમ.શાહ, આઈ.પી.દેસાઈ : 'વિભાજન અને ઉંચનીચનો ક્રમ'. - ગુજરાતમાં જ્ઞાતિપ્રથાનું
વિહંગાવલોકન, સેન્ટર ફોર સોશિયલ સ્ટડીઝ, સુરત, ૧૯૯૩
- 'સગોત્રતા' – ગુજરાત વિશ્વકોશ પાન નં. ૨૬ વોલ્યુમ ૨૨
- 'સગપણ સંબંધ' – ગુજરાત વિશ્વકોશ પાન નં. ૪૫ વોલ્યુમ ૨૨
- 'સમાજ સુધારણા' – ગુજરાત વિશ્વકોશ પાન નં. ૨૨૭ વોલ્યુમ ૨૨

Semester – I
Sociology
Elective – 103
Indian Society

Objectives	(1) To provide sociological introduction to students. (2) To familiarize students about the trends of changes taking place at the society of our country.
Outcome	(1) It will enable students to understand the social structure of the country and the changes taking place therein. (2) The study of this book will instill sense of national pride amongst students

Unit - 1 : Introduction to Indian Society

1.1	Structure of Indian Society
1.2	Characteristics of Indian Society : Unity in diversity

Unit – 2 : Indian Social Institutions

2.1	Varna & Caste
2.2	Family & Marriage
2.3	Consanguineal - Kinship

Unit – 3 : Major communities of Indian Society

3.1	Rural community and its Urban context
3.2	Pattern of Urbanization

Unit - 4 : Changes in Indian Society

4.1	Social status of women and society's attitudes towards women - Men-women Relationship
4.2	Trends of social change
4.3	Words relating to Sociological terminology

Activities : Seminar / Project / Group discussion / Assignments / Quiz

(1)	To prepare a project on Unity in diversity in India
(2)	To prepare quiz on words relating to terminology
(3)	To arrange a group discussion relating to change or / and Men-women relationship
(4)	Report writing on BISAG programme

Reference :

S. C. Dube : 'Indian Society' (Gujarati Translation), Harshida R. Pandit, Pub. : National Book Trust, India.

Semester – II
Sociology
Core and Elective Courses – 111

General Sociology

Objectives	(1) An understanding will be developed in students for the basic concepts of Sociology. (2) Students to understand the major social processes of Sociology.
Outcome	(1) Students will understand terminology of Sociology. (2) Students will acquaint important social processes of Sociology.

Unit – I : Social Action – Social Interaction

1.1	Social action : Meaning and Elements
1.2	Social Interaction : Meaning and characteristics : Forms of Social interaction (Co-operation, Competition and Conflict)

Unit – II : Socialization

2.1	Meaning and Agencies
2.2	Importance of Socialization

Unit – III : Social Control

3.1	Social Control : Meaning and Characteristics
3.2	Importance of Social Control
3.3	Means of Social Control (Formal & Informal means)

Unit – IV : Social Change

4.1	Definition and Features
4.2	Helping factors
4.3	Hindring factors

Activities : Seminar / Project / Group Discussions / Assingments / Quiz

(1)	To arrange for class-room discussion about social action and interaction.
(2)	An assignment on agencies for the socialization process.
(3)	Project work relating to various techniques of social control.
(4)	Group discussion in class room regarding hindering factors of Social change.
(5)	A seminar to be arranged on assisting factors of social changes.
(6)	To arrange for group discussion on use basis of audio-visual programmes relayed by BISAG.

References :

- (1) Alex Inkeles. (1964) : 'What is Sociology ? An introduction to the Discipline and Profession'. Prentice Hall Inc.
- (2) Davis Kingsely. (1961) : 'Human society'. Macmillan Co.
- (3) Harlambos. M. (1998) : 'Sociology : Themes and perspectives'. New Delhi, Oxford Uni. Press.
- (4) Horton and Hunt. (1964) : 'Sociology'. Macgraw Hill Book Co.
- (5) Jayaram N. (1998) : 'Introductory sociology'. Madras, Macmillan India.
- (6) Johson Harry. (1995) : 'A systematic introduction'. New Delhi, Allied Publisher
- (7) Rawat H. K. (2007) : 'Basic concepts'. Rawat Publications, New Delhi.
- (8) Scott. (2005) : 'Oxford Dictionary of Sociology'. Rawat Publications, New Delhi.
- (9) आहुजा राम : 'भारतीय समाज', Rawat Publications, New Delhi.
- (10) रावत हरिकृष्ण : 'समाजशास्त्रीय विश्वकोष'. Rawat Publications, New Delhi.
- (11) दुबे श्यामाचरણ (1995) : अनु. पंडित हर्षिदा : 'भारतीय समाज'. नेशनल बुक ट्रस्ट, नवी दिल्ली.
- (12) देसाई એ. આર. (1960) : 'સમાજ ખંડ' - ૧ થી ૪. ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
- (13) જોષી વિદ્યુત (1997) : 'પારિભાષિક કોશ'. સમાજશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (14) જાની ગૌરાંગ, ત્રિવેદી નલિની (2008) : 'ગુજરાતી વિશ્વકોશ'. ખંડ : ૨૨, ૨૩ ગુજરાત વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ.
- (15) પટેલ તારા (1959) : 'સમાજશાસ્ત્રનાં મુળ તત્વો'. ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
- (16) પરીખ રતુભાઈ (1956) : 'સમાજશાસ્ત્ર પ્રવેશિકા'. શ્રી પોપ્યુલર પબ્લીસિંગ હાઉસ, સુરત.
- (17) પરમાર વાય.એ. : 'સામાજિક સ્તરરચના'. પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (18) શાહ જેઠાલાલ (1952) : 'સમાજશાસ્ત્રની રૂપરેખા'. શ્રી નાથીબાઈ દામોદર ઠાકરસી મહિલા વિદ્યાપીઠ, મુંબઈ.

SEMESTER - II
SOCIOLOGY
Core and Elective - 112
Family in Indian Society

Objectives	(1) To know about the family system in India. (2) Learn about the nature and functions of family. (3) Identify the role and responsibility as a member of the family and society. (4) Identify the issues and problems of Indian family.
Outcome	Be aware of key concepts of family, its functions, types and issues etc.

Unit- I : Family

1.1	Concept and Definitions of family.
1.2	Family as a Social System/Institutions.
1.3	Special features and nature of family.
1.4	Family System

Unit – II : Types and functions of a family

2.1	Types of family.
2.2	Social functions of the family
2.3	Changes in the structure and functions of the family.
2.4	Future of the family.

Unit - III : Family relationship, Role and Norms

3.1	Role of individual members in the family.
3.2	Factors affecting family relationship.
3.3	Basic elements of a happy family.
3.4	Communication and interpersonal relation in the family.

Unit - IV : Contemporary issues and problems in the family

4.1	Issues related with women female foeticide Inequality in Socialization.
4.2	Dual role.
4.3	Generation gap.

ACTIVITES - SEMINAR / PROJECT / GROUP DISCUSSION / ASSIGNMENT / QUIZ

1. Prepare a Project on Family life cycle.
2. Project work on role and responsibilities of students in family.
3. Project on experiences about the changes family.
4. Project on generation gap in the family.
5. Awareness Programme regarding removal of female foeticide.
6. Making family tree.

References :

- Basic Commonwealth Youth Programme Asia Regional Module - 14 -1999 Chandigath-160 012.
- Desai Neera & Krishnaraj M : (1990) : 'Women and Society'. - Ajanta Publication, Mumbai.
- Dr. Arvind M. Shah (1964) : 'Basic Terms and Concepts in the Study of family in India'. The Indian Economic and Social History Review, Vol. I. No. 3
- Dr. I. P. Desai 'Some Aspects of Family in Mahuva'. Department of, Sociology Publications No. 4. The M. S. University of Baroda. Asia Publishing House.
- Dr. M.S. Gore : 'The Traditional Indian Family'. Houghton Mifflin Company - Boston,
- Dube S.C. : 1990 : 'Society in India'. National Book Trust - New Delhi.
- K. m. Kapadia : (1966) : 'Marriage and Family in India'. Third Edition, Oxford University Press, Bombay
- Pandey, Rajendra ed (1988) : 'Modernization and Social Change'. New Delhi Criterion Publication.
- Prof. David G. MendalBom : 'The family, its Functions and Destiny'.
- Published by Harper Brothers, New York.
- Singh Yogendra – 1973 : 'Modernization of Indian Traditions'. - Delhi Thomson Press.
- Srinivas M.N. 1963 : Social Change in Modern India - Beerkeley University of California Press.
- Uderoi, Patrica, 1993 : 'Family, Kinship and marriage in India'. - New Delhi - Oxford University Press.
- ડૉ. તારા પટેલ (૧૯૬૫) : 'ભારતીય સમાજ વ્યવસ્થા'. ધી ન્યૂ ઓર્ડર બુક કું., અમદાવાદ.
- પ્રા. અરવિંદભાઈ આર. શાહ, પ્રા. સનતકુમાર ટી. જોષી, પ્રા. રમણિક ચુડાસમા (૧૯૬૮) : 'સામાન્ય સમાજશાસ્ત્ર'. મેસર્સ બી.એસ.શાહ – અમદાવાદ.
- ડૉ. અક્ષયકુમાર દેસાઈ, ડૉ. નીરા દેસાઈ (૧૯૬૮) : 'સંયુક્ત કુટુંબ વ્યવસ્થા'. સમાજવિજ્ઞાન માળા-૩, આર.આર. શેઠની કું., મુંબઈ.
- ડૉ. ચંદ્રિકા રાવલ, ડૉ. શૈલજા ધ્રુવ (સં) ૨૦૧૦ : 'પરિવારની પરી'. એસ.એલ.યુ. આર્ટસ એન્ડ એચ એન્ડ પી ઠાકોર કોમર્સ કોલેજ ફોર વિમેન, અમદાવાદ.
- ડૉ. ચંદ્રિકા રાવલ, ડૉ. શૈલજા ધ્રુવ, ૨૦૦૮ : 'સમાજનો સૂરજ'. પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
- ડૉ. અનીલ વાઘેલા (૧૯૯૬) : 'લગ્ન, કુટુંબ અને સગાઈ સંબંધો'. યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- ડૉ. હરીશ દોશી (૧૯૮૬) : 'લગ્ન અને કુટુંબ'. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.

Semester – II

Sociology

Elective – 113

Population and Society

Objectives	(1) To develop scientific view point in the students about human population. (2) Students to be acquainted with the theory and its important concepts related to demography.
Outcome	(1) Primary understanding about demography will be developed amongst students. (2) Students will be aware with importance of population policy programme.

Unit - I : Human Population

1.1	Meaning of Social Demography as a study of human population.
1.2	Major sources of data for human population (Census, Registration System, National Sample Surveys NSS – SRS)

Unit - II : Basic concept of Population

2.1	Birth rate (Live birth, Still birth), Death rate, Infant mortality
2.2	Fertility, Sex ratio, Reproductive age group, Expectancy of life at birth.

Unit - III : Important population theories

3.1	Malthus's theory of population
3.2	Theory of Optimum population
3.3	Theory of Population transition

Unit - IV : Population growth in India

4.1	Population policy of India
4.2	Family welfare programme its achievements and limitations

Activities : Seminars / Project / Group / Discussions / Assignment / Quiz

- (1) Seminar on fertility and family welfare programme in the classroom.
- (2) Quiz on important concepts of human population.
- (3) Assignment on India's population policy.
- (4) To make a note on survey of characteristics of human population based on local level or in the class room.
- (5) Project work related to human population data appearing in news paper.

References :

- Carl Grindstaff (1981) : 'Population and Society'. a social perspective Christopher Public House.
- Desai A. R. (1980) : 'Urban Family and Family Planning in India'. Popular book University of Verginia.
- Dubey Surendranath (2001) : 'Population of India-2001'. Authors Press – Delhi (Relevant Chapters)
- Gaulotra M. M. (1984) : 'Population policy in India'. Blackie & Son Publishers Pvt. Ltd. – Bombay
- Kuppukivoy B. (1975) : 'Population and Society in India'. Popular Prakashan, The University of Michigan
- Mamoria C. B. (1961) : 'India's Population Problem'. Kitab Mahal Pvt. Ltd., Allahabad.
- Premi M. K. (1983) : 'An Introduction to Social'. Ramchandra A. Demography
- Bambawale Usha : Vikas Publishing House Pvt. Ltd.
- Premi M. K. (1985) : 'Social Denography'. in Survey Research in Sociology and Social Anthropology Vol.-I 1969-1979 (P.P. 211-246) SATVAHAN Publication
- Reddy M. M. (1996) : 'Fertility and Family'. Kanishka Publishers Distributors
- Reddy M. M. (1998) : 'Population and Society in India'. Kanishka Publishers Distributors

- Towards a Population Policy (1969) : 'Council for Social Development'.
Proceedings of the National Conference on
Population Policy and Programme Dec. 19-23 India
International Centre, New Delhi-10.
- Govt. of India (2001) : Census of India 2001

Semester – 2

Soft Skill -1

Value Oriented Education

<u>Objectives :</u>	(1) students to understand human values. (2) To develop understanding about the values of traditional Indian philosophy (3) To develop consciousness about changing value – system : Its problems arising there from and its solutions in the present day context.
<u>Outcome :</u>	Students will appreciate the importance of human values and will develop sensitivity about it.

Unit – 1 : Introduction of human values :

Meaning and its importance

Unit – 2 : Human values :

Regarding universal and Indian Philosophy. (with reference to Kabir ,Mira and Narsinh Mehta)

Unit – 3 : Meaning and importance of values relating to secularism and equality.

Unit – 4 : Human values in changing society :

Problems arising there from and its solutions.

Activity by students :

- (1) Discussion in the class room about universal human values.
- (2) Quiz to be arranged on contributions of Kabir, Mira and Narsinh Mehta.
- (3) Multi faceted activities by students keeping in view the values of equality and brotherhood.

- (4) Group discussion / seminar with regard to changing value system in society.
- (5) Suggestions to be invited from students about the problems and solutions arising out of changing values in present time.
- (6) Humanitarian activities by students to be carried out in their neighborhood or for public at large.

Reference :

- (12) A.N. Tripathy : 'Human Values', New Age international pub. (2003)
- (13) Jagadesan : 'Every-day Human values.' Sterling Pub. Pvt.Ltd. (2004)
- (14) J.N.Mohanty : 'Classical Indian Philosophy'. Oxford Uni. Press, New Delhi.
- (15) Jones, Kenneth W: 'Socio-religious reform movements in British India.' The new Cambridge History of India-III, Hydrabad : Orient Langman (1989)
- (16) Katalia and Kajumdar : 'The constitution of India' Orient Pub.co. New Delhi
- (17) Chiranjivi J. Nirmal : 'Human Rights in India' oxford uni. Press (2002)
- (18) Miltion Rockeach : 'Understanding Human values.' Free press. (2000)
- (19) Muzmudar H.T. : 'India's religious heritage.' New Delhi Allied. (1986)
- (20) પંચોલી મનુભાઈ : 'લોકશાહી', બાલગોવિંદ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (21) યાજ્ઞિક અને કોટેજા : 'પ્રારંભિક તત્ત્વચિંતન' – સ્વપ્રીલ પ્રકાશન, વઢવાણ
- (22) સંઘવી નગીનદાસ : 'લોકશાહીના સિધ્ધાંતો'. વોરા એન્ડ કું.